

Onderwaterflora, niet harken maar duiken

Door : John Bruinsma

Dat de onderwaterwereld nog veel geheimen in petto heeft, blijkt regelmatig uit berichten van Stichting Anemoon over het zoute water. Maar een kijkje onder water in meren en plassen levert behalve aan dieren, ook qua planten verrassende inzichten op, zo leert een aantal duikervaringen in de afgelopen twee jaar.

Als 'gewone' scubaduikers al geïnteresseerd zijn in leven onder water, dan gaat het hen vooral om beesten, zoals grote snoek en armdikke paling. Als een duiker zich richt op de flora onder water blijkt er veel nieuws te ontdekken. Duikonderzoek geeft een veel beter beeld van de onderwatervegetatie dan vanuit een boot of vanuit de oever harken naar de aanwezige waterplanten, zoals bij onderzoek naar de watervegetatie gebruikelijk is. Er worden met duiken aantoonbaar meer soorten aangetroffen en het is mogelijk de vegetatiestructuur (bijvoorbeeld de zonering van de soorten) te onderzoeken. Bovendien maakt duikonderzoek onder water aanzienlijk minder stuk dan in den blinde harken.

Het herkennen van de planten onder water is niet altijd eenvoudig, vooral omdat vormen en kleuren daar anders kunnen zijn en de planten soms bedekt zijn met een dun laagje stof. Verzamelen is dan noodzakelijk. Als eenmaal alles op naam is gebracht, blijken de resultaten van een aantal duikpartijen van de afgelopen twee jaar tot verrassende, nieuwe inzichten te leiden.

Verspreidingsbeelden van sommige soorten moeten aangepast worden aan dit tot op heden onbekende voorkomen in diep water. Zo zijn kranswiersoorten die vrijwel uitsluitend bekend waren van West-Nederland en zelfs bijna alleen van de kust, nu ver in het binnenland aangetroffen. Deze vondsten zijn wel in overeenstemming met meldingen uit diepe, natuurlijke en kunstmatige, meren in Midden-Europa.

In tegenstelling tot gevestigde meningen blijkt ook de begroeiing van een aantal diepe plassen verder te gaan dan een smalle randzone. Hogere planten en kranswieren die bij (tamelijk) voedselrijk water horen zijn tot ruim tien meter diep aangetroffen en mossen van zuur, voedselarm water tot 17 meter. Deze dieptes zijn voorlopig, omdat er nog veel meer gedoken moet worden om de onderste grenzen van waterplanten vast te stellen. Als we meer willen weten van de plantengroei in dieper water is samenwerking van duikende floristen, of hen die dat willen worden, noodzakelijk. Wie belangstelling heeft kan zich melden.

Ik plantte een jonge uitloper in een vijvermand gevuld met vette klei (uit de oorspronkelijke bodem) en dekte deze af met grove kiezelstenen tegen het graasgedrag van mijn vijverbewoners. Voorzichtig liet ik het geheel in het midden zakken op een diepte van 1 meter.

Tekst en foto's : John Bruinsma, Bron: www.floron.nl, natuurberichten, 27 december 2010

© **Werkgroep aquatische planten – krant 170**